
ORSZÁGOS EPIDEMIOLÓGIAI KÖZPONT

Epinfo

Kanyarójárvány az Egyesült Államokban, 2014 - 2015	77
Tájékoztatás engedélyezett fertőtlenítőszerekről	83
Fertőző betegségek adatai	85

Epidemiológiai Információs Hetilap

NEMZETKÖZI INFORMÁCIÓ

KANYARÓJÁRVÁNY AZ EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN, 2014 DECEMBER – 2015 FEBRUÁR

Az Amerikai Egyesült Államokban jelenleg **több tagállamra kiterjedő kanyarójárvány** zajlik, amely 2014 decemberében kezdődött Kaliforniában és további hat államra, illetve Kanadára és Mexikóra is áttért. Az első kanyarógyanús megbetegedésről 2015. január 5-én értesültek a kaliforniai járványügyi hatóságok. Az index beteg egy 11 éves, kórházban ápolt, oltatlan gyermek volt, aki a Kaliforniában található egyik élményparkban (Disneyland) járt. Aznap további 4 kanyarógyanús megbetegedésről érkezett jelentés, a két kaliforniai és a két Utah állambeli lakos mindegyike arról számolt be, hogy az egyik vagy mindkét, egymással szomszédos kaliforniai élményparkban járt 2014. december 17-20. között.

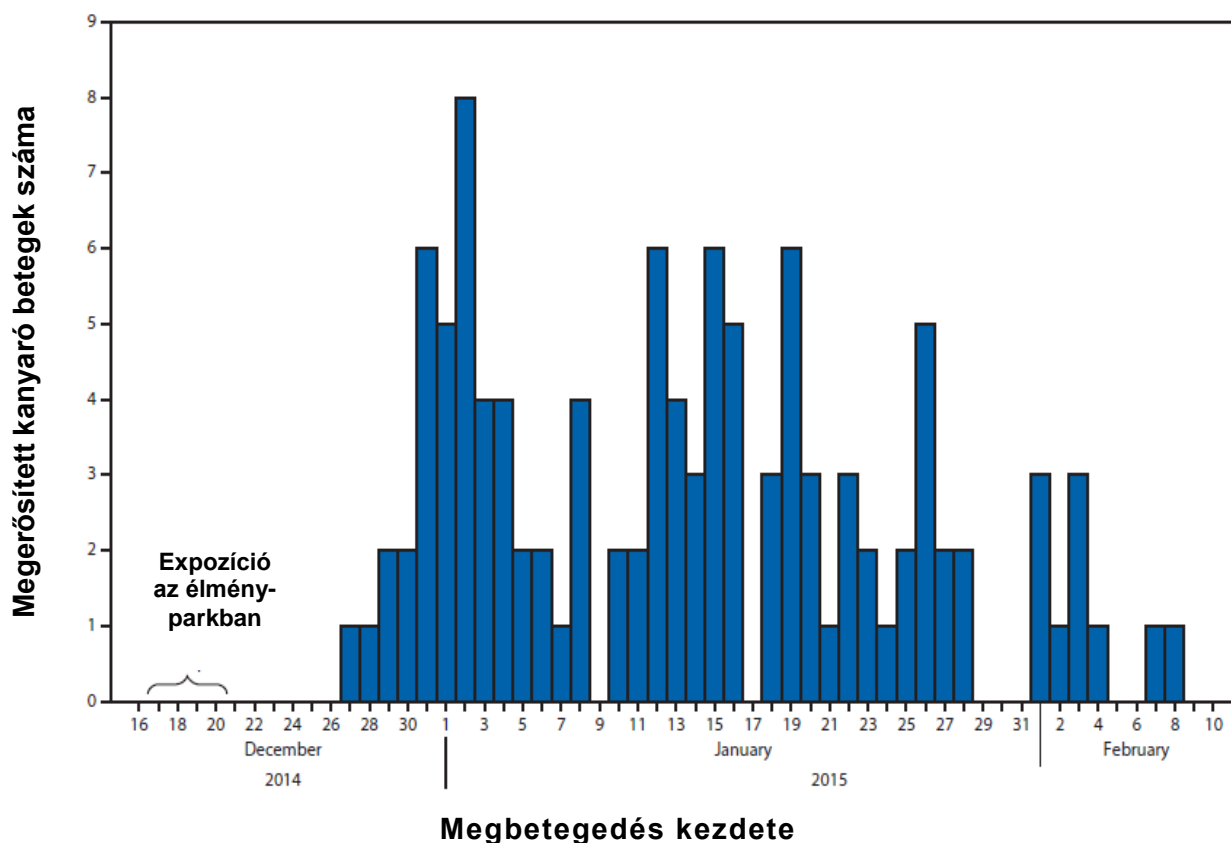
Az amerikai Betegségmegelőzési és Járványügyi Központ (CDC) tájékoztatása alapján a két dél-kaliforniai élményparkhoz köthető kanyarójárványban 2014. december 28. és 2015. február 8. között **125 megbetegedést** jelentettek, **110 fő** volt kaliforniai lakos. A kaliforniai betegek közül 39 fő (35%) látogatta meg az egyik vagy mindkét élményparkot 2014. december 17-20. között, ahol megfertőződhetek a kanyaró vírusával, 37 személy (34%) esetében az expozíció ismeretlen. 34 (31%) úgynevezett másodlagos megbetegedés történt. A 34 beteg közül 26 közös háztartásban élt vagy szoros kapcsolatban volt az öt megfertőző beteggel, nyolcan valamilyen közösségben akvirálták a vírust. Öt olyan kaliforniai beteg ismert, akik egy vagy mindkét vidámparkban jártak és nem 2014. december 17-20. között fertőződtek, azonban esetükben sem ismert a fertőzés forrása. További 15, a kaliforniai járványhoz sorolható

státusza vagy ismeretlen volt, vagy nem rendelkezett oltási dokumentációval. Egy beteg rendelkezett kanyaró-specifikus IgG ellenanyagokkal, amely vagy lezajlott fertőzést, vagy korábbi kanyaró elleni védőoltást jelez. Az oltatlan betegek közül **12** csecsemő oltási koron aluli volt. Az életkorát tekintve védőoltásban részesíthető 37 beteg közül 28 fő (67%) személyes meggyőződésre hivatkozva nem engedte a védőoltás beadását és egy fő egyéni védőoltási tervvel rendelkezett. A 28, szándékosan nem immunizált beteg közül 18 gyermek, 10 felnőtt volt.

A járványt elindító fertőző forrás nem ismert. Harminc kaliforniai beteg mintájából történt kanyaróvírus kimutatás, valamennyi **B3 genotípusba** volt sorolható, amely megegyezik a 2014-ben a Fülöp-szigeteken is nagy járványt okozó vírus genotípusával, bár ezen genotípusú vírus az elmúlt 6 hónapban legalább 14 másik országban és legalább 6 egyéb amerikai államban is okozott megbetegedéseket. A **CDC** feltételezése szerint a fertőzés forrása feltehetőleg egy vagy több olyan turista lehetett, aki a tengerentúlon fertőződött és a vidámpark/parkok látogatása idején fertőzőképes volt.

2. sz. ábra

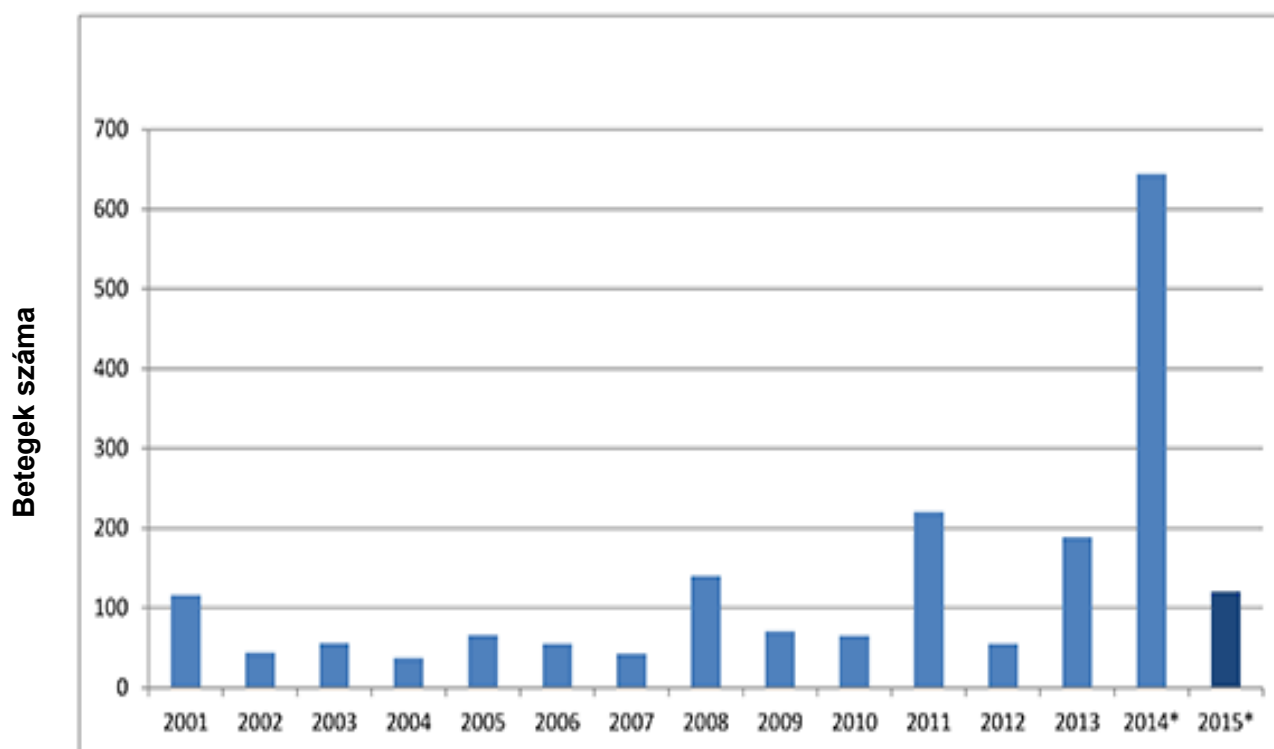
Az igazolt kanyaró megbetegedések száma a kiütés megjelenésének időpontja szerint Kaliforniában, 2014. december és 2015. február között. (N= 110)

2000-ben az Amerikai Egyesült Államokat kanyarómentessé nyilvánították, amelynek egyik feltétele az volt, hogy betegség legalább egy éven keresztül ne terjedjen az országban. A kanyarómentességet a lakosság nagyarányú, két dózisból álló vakcinációjával és a hatékony védőoltás alkalmazásával lehetett elérni. A kanyaró a világ számos országában továbbra is endémiás, ezért járványok bármikor előfordulhatnak az USA-ban is, amennyiben a vírust alacsony átoltottságú közösségekbe hurcolják be. Az Egyesült Államokban a kanyaró 2000. évi eliminációja óta a jelentett esetek évi száma 2004-ben 37, míg 2014-ben 644 volt.

3. sz. ábra

Az Amerikai Egyesült Államokban regisztrált kanyaró megbetegedések száma évente, 2001-2015*

* Előzetes adat

Jelenleg a kanyaró egyesült államokbeli járványügyi helyzetét az importált esetek és a fogékony kontaktok határozzák meg. A betegség gyors felismerése, jelentése és a járványügyi vizsgálat fontos, ugyanis a járványt meg lehet fékezni a korai esetfelismeréssel, járványügyi intézkedések foganatosításával és a fogékony kontakt személyek beoltásával.

Nemzetközi utazási ajánlások kanyaróvírus-cirkulációval rendelkező országokba utazás előtt:

1. A WHO javasolja tagállamai számára, hogy dokumentált kanyaróvírus-cirkulációval rendelkező országokba történő utazás esetén **minden 6 hónapnál idősebb utazó védőoltása történjen meg kanyaró és rubeola ellen**, ajánlottan MMR oltással. Optimálisan a védőoltást **két héttel** az utazás előtt kell megadni.
2. Azok a csecsemők, akik egy éves koruk előtt kapták meg az MMR oltást, ismételt oltásban kell részesüljenek.
3. Azok az utazók, akik csak egy kanyaró elleni védőoltásban részesültek, kanyarójárvány által sújtott területen nagyobb fertőződési veszélynek vannak kitéve.
4. Ez az ajánlás nem vonatkozik azon személyekre, akik számára kontraindikált a kanyaró és a rubeola védőoltás. Hasonlóképpen, a hat hónapnál fiatalabb csecsemők sem olthatóak.
5. Kanyaró és rubeola elleni védettséggel rendelkezik azon személy,
 - akinek írásos dokumentációja van a kanyaró és rubeola védőoltás beadásáról; **vagy**
 - akinek laboratóriumi vizsgálattal igazolt rubeola és kanyaró elleni immunitása van (kanyaró és rubeola specifikus IgG pozitív szerológiai eredmény).

Az utazás alatt

1. Az utazó legyen tudatában a kanyaróra jellemző tüneteknek:
 - Láz
 - Kiütés
 - Köhögés, nátha vagy kötőhártya-gyulladás
 - Izületi fájdalom
 - Nyirokcsomó-megnagyobbodás
2. Ha az utazóban felmerül a gyanú, hogy kanyaróval vagy rubeolával fertőződött meg:
 - Kérjen orvosi segítséget!
 - Maradjon megbetegedése helyén (pl. szálloda, otthon) vagy ott, ahol az egészségügyi ellátás tanácsolta, kivéve az orvoshoz fordulás alkalmát!
 - Kerülje a másokkal való szoros kontaktust a kiütés megjelenését követő hét napon keresztül!
 - Kerülje az utazást és a nyilvános helyek látogatását tünetei fenállása idején!

Hazatérést követően:

1. Ha az utazóban felmerül a gyanú, hogy a kanyaró vagy a rubeola vírusával fertőződött meg, kérjen orvosi segítséget és maradjon tartózkodási helyén.
2. Amennyiben az utazónál a fenti tünetek bármelyike kialakul, értesítse kezelőorvosát utazási anamnézisééről.

Forrás:

- 1) **Measles Outbreak – California, december 2014 – Februar 2015.**
MMWR Morb Mortal Wkly Rep 2015; 64: 153-4.
- 2) **Pan American Health Organisation: 9 February 2015: Epidemiological Alert - Measles outbreaks and implications for the Americas.**

Elektronikusan elérhető:

http://www.paho.org/hq/index.php?option=com_docman&task=doc_view&Itemid=270&gid=29016&lang=en

Szerkesztőségi megjegyzés:

*A kanyaró a paramyxovírusok közé tartozó **Morbillivírus** által okozott akut virális betegség. Tünetei általában a lappangási idő 10. napja körül kezdődnek fokozatosan emelkedő lázzal, náthával, kötőhártya-gyulladással, köhögéssel és a buccalis nyálkahártyán látható fehéres felrakódással: Koplik-folttal. Ezeket követi a maculopapularis kiütés, ami általában 14 nappal a fertőzést követően jelentkezik és a fejről a törzs és a végtagok irányába terjed. Előfordulhat még rossz közérzet, testszerte megnagyobbodott nyirokcsomók és hasmenés is. **A betegek a kiütést megelőző 4. napon és az azt követő 4-7 napon tekinthetők fertőzőnek.** A fejlődő országokban, ahol nincs lehetőség a kisdedkori megelőzésre, a kanyaró jelentős morbiditással és **mortalitással** jár, a védőoltással megelőzhető betegségek közül ennek a betegségnek legmagasabb a halálozási aránya. A **szövődményes** esetek tüdőgyulladással, másodlagos gennyes középfülgyulladással, agyvelő-gyulladással illetve halállal járhatnak. Minden 1000 esetre egy encephalitis és 2-3 halálos kimenetelű megbetegedés esik. A kanyarót 7-10 év elmúltával követő, ritka szövődmény lehet a **subacut sclerotizáló panencephalitis (SSPE)**, ami a központi idegrendszer halálos kimenetelű betegsége. Az 1989-1991-es amerikai járványt követően 4-11/100 000 SSPE eset fordult elő, a késői szövődmény kialakulásának veszélye nagyobb, amikor a fertőzés a második életév előtt következik be.*

TÁJÉKOZTATÁS ENGEDÉLYEZETT FERTŐTLENÍTŐSZEREKRŐL

A fertőtlenítőszer neve	Forgalmazó (neve és címe)	Hatóanyag	Felhasználási terület	Alkalmazási koncentráció	Behatási idő	Antimikrobiális spektrum
Mr. Ász Fertőtlenítő hatású fehérítő- és tisztítószer	CHEMOKOMPLEX Kft. 1025 Budapest, Ózgyida u. 17/1.	nátrium-hipoklorit	felületfertőtlenítés (klórálló)	cc.	10 perc	B, F
Mr. Ász Konyhai és fürdőszobai fertőtlenítő és tisztítószer	CHEMOKOMPLEX Kft. 1025 Budapest, Ózgyida u. 17/1.	nátrium-hipoklorit	felületfertőtlenítés (klórálló)	cc. (spray)	10 perc	B, F
Mr. Ász Penészcölő	CHEMOKOMPLEX Kft. 1025 Budapest, Ózgyida u. 17/1.	nátrium-hipoklorit	felületfertőtlenítés (klórálló)	cc. (spray)	10 perc	B, F
Oxygena	Natasko Professional Hygiene Kereskedelmi és Szolgáltató Közkereseti Társaság 4031 Debrecen, Eröss Lajos u. 11.	perecetsav, hidrogén-peroxid	felületfertőtlenítés (egészségügy, élelmiszeripar, intézményi területeken)	B, V: 3%	5 perc	B, F, V
				F: 3%	15 perc	
Ozonit 40	Ecolab-Hygiene Kft. 1139 Budapest, Váci út 81-83.	perecetsav, peroxitoktánsav	Kemo-termodexinfekciós mosási eljáráshoz alkalmazható textília fehérítő- és fertőtlenítőszer	2,0 ml/l Ozonit 40 1,25 ml/l Dermasil emulsióval kombinálva: előmosás: 1:5 flotta arány; 30°C; főmosás: 1:5 flotta arány; 40°C	előmosás: 5 perc, főmosás: 10 perc	B, F
Ozonit Performance	Ecolab-Hygiene Kft. 1139 Budapest, Váci út 81-83.	perecetsav	textíliák (a gyapjú kivételével) kemotermikus fertőtlenítése	0,7 ml/l fertőtlenítőszer; 1:4 flotta arány; 60°C	10 perc	B, F, T, V (Parvovírus)
				0,6 ml/l fertőtlenítőszer; 1:4 flotta arány; 70°C		
Per-Great Super enzimes fertőtlenítő mosópor	SNC Árutermelő-szolgáltató-kereskedő Kft. 6772 Deszk, Kossuth u. 48.	nátrium-perborát-tetrahidrát	erősen szennyezett, 60 °C-on mosható textíliák fehérítése és fertőtlenítése	15-22 g/l fertőtlenítőszer; 1:5 flotta arány; 60°C	15 perc	B

A fertőtlenítőszer neve	Forgalmazó (neve és címe)	Hatóanyag	Felhasználási terület	Alkalmazási koncentráció		Behatási idő	Antimikrobiális spektrum
Perox	Natasko Professional Hygiene Kereskedelmi és Szolgáltató Közkereseti Társaság 4031 Debrecen, Eröss Lajos u. 11.	hidrogén-peroxid	vizellátó rendszerek, hűtőtornyok, párológatók, kondenzátorok, vízvezető- és tároló csövek, tartályok belső felületeinek fertőtlenítése				B, F, T
					T: 0,5%	60 perc	
					B, F: 0,5%	5 perc	
Room Care R2-Plus	Diversey Kft. 2040 Budaörs, Puskás T. u. 6.	Didecil-dimetil-ammónium-klorid, Alkil-dimetilbenzil-ammónium-klorid	mosható felületek tisztító hatású fertőtlenítése				B, Y
					Y: 0,5%	15 perc	
					B: 0,75%	5 perc	
Spirigel complete	Ecolab-Hygiene Kft. 1139 Budapest, Váci út 81-83.	etanol	higiénés kézferőtlenítés Sebészi bemosakodás sebészi bemosakodás tisztasági kézmosság után, a lebillent kezeket egyszerű használatos kéztörővel megszártva				B, F, T, V
					cc. (3 ml)	30 mp. Polio-, Adenovírus: 2 perc	
					cc. (5*5 ml)	5*1 perc	
					cc. (2*5 ml)	2*1,5 perc	

Jelmagyarázat: B = baktericid, F = fungicid, V = virucid, T = tuberculocid, Y = yeasticid, S = sporocid A = algicid
* = tisztasági kézmosság és szárazra törés után

A tájékoztatást adta: OEK Dezinfectiós osztály, dr. Milassin Márta osztályvezető, Ferencz Zsuzsanna biológus

HAZAI JÁRVÁNYÜGYI HELYZET ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE

A **2015. február 16-22.** közötti időszakban bejelentett fertőző megbetegedések alapján az ország járványügyi helyzete az alábbiakban foglalható össze:

Az **enterális bakteriális fertőző betegségek** járványügyi helyzete kedvezően alakult: a bejelentett **salmonellosis** megbetegedések száma harmadával csökkent az előző hetihez képest, a **campylobacteriosisoké** nem változott. A megbetegedések negyedét Budapesten regisztrálták.

A héten 16%-al nőtt a **rotavírus-gastroenteritis** bejelentések száma. A legtöbb megbetegedést Budapesten (19%), Pest (19%) és Borsod-Abaúj-Zemplén (17%) megyében regisztrálták.

A 8. héten **két új közösségi gastroenteritis járványt** jelentettek. Mindkettő kórházban alakult ki. A **calicivírus** okozta járványban négy beteg vált ismertté, a **rotavírus** 12 kórházi ápolatot fertőzött meg.

Az előző heti 41-ről 50-re nőtt a regisztrált **heveny fertőző májgyulladások** száma. Harminc betegnél **HAV** okozta a tüneteket, az esetek kétharmada Borsod-Abaúj-Zemplén megyében fordult elő.

A **légúti fertőző betegségek** járványügyi helyzete az évszaknak megfelelően alakult. A **scarlatina** megbetegedések száma negyedével emelkedett az előző hetihez viszonyítva, és megegyezett az előző év azonos időszakában jelentettel. A **varicella** megbetegedések január első hete óta tapasztalható emelkedő tendenciája megtorpant, 5%-kal kevesebb bejelentés érkezett, mint az előző héten. Védőoltással megelőzhető megbetegedés gyanújáról nem érkezett információ.

A héten az **idegrendszeri fertőző betegségek** közül **öt gennyes meningitis** került a nyilvántartásba, a kórokozó három beteg esetében **Streptococcus pneumoniae**, egy esetben **Neisseria meningitidis** volt; egy megbetegedés etiológiája még ismeretlen. Szintén ismeretlen egy regisztrált **meningitis serosa** és két **encephalitis infectiosa** kórokozója.

A tárgyhéten rögzített fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
Cases of notified communicable diseases recorded current week in Hungary (+)

8/2015. sz. heti jelentés (weekly report)

2015.02.16 - 22.

Betegség Disease	8. hét (week)			1 - 8. hét (week)		
	2015.02.16 - 2015.02.22.	2014.02.17 - 2014.02.23.	Medián 2009-2013	2015.	2014.	Medián 2009-2013
Typhus abdominalis	-	-	-	-	-	-
Paratyphus	-	-	-	-	1	-
Botulizmus	-	-	-	6	1	-
Salmonellosis	54	71	66	528	688	536
Dysentheria	-	1	1	6	2	10
Pathogen E. coli által okozott megbet.	1	●	●	8	●	●
Campylobacteriosis	129	139	102	1038	1177	667
Yersiniosis	-	4	2	3	15	17
Rotavírus-gastroenteritis	145	248	●	988	2125	●
Hepatitis infectiosa	32	24	9	364	265	65
Poliomyelitis	-	-	-	-	-	-
Acut flaccid paralysis	-	-	-	3	3	2
Diphtheria	-	-	-	-	-	-
Pertussis	-	-	-	1	2	2
Scarlatina	69	68	76	417	419	519
Morbilli	-	1	-	-	2	-
Rubeola	-	-	-	2	1	2
Parotitis epidemica	-	1	-	4	9	9
Varicella	1005	914	1123	6927	5789	8991
Legionellosis	2	3	1	8	8	5
Meningitis purulenta	5	7	5	31	51	43
Meningitis serosa	1	3	1	6	15	10
Encephalitis infectiosa	2	-	4	9	14	14
Creutzfeldt-J. betegség	2	-	-	5	3	3
Lyme-kór	4	2	8	60	44	59
Listeriosis	-	2	-	8	11	1
Brucellosis	-	-	-	-	-	-
Leptospirosis	1	-	-	4	-	2
Ornithosis	-	1	-	10	13	2
Q-láz	-	3	1	10	10	11
Tularemia	4	1	1	25	6	4
Tetanus	-	-	-	-	-	1
Hantavírus-nephropathia	-	-	●	1	-	●
Vírusos haemorrh. láz*	-	-	●	1	2	●
Malária*	-	1	-	1	3	1
Toxoplasmosis	1	3	5	26	23	19

(+) Előzetes, részben tisztított adatok - Preliminary, partly corrected figures

(*) Importált esetek - Imported cases

(#) Importált esetekkel együtt - Reported cases included both indigenous and imported cases

(●) Nincs adat - No data available

A statisztika készítés ideje: 2015.02.24.

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

MINISTRY OF HUMAN RESOURCES

A tárgyhéten rögzített fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
Cases of notified communicable diseases recorded current week in Hungary (+)

8/2015. sz. heti jelentés (weekly report) 2015.02.16 - 22.

Térület (Territory)	Salmonellosis	Campylobacteriosis	Rotavírus-gastroenteritis	Hepatitis infectiosa	Scarlatina	Varicella	Rubeola	Meningitis purulenta	Meningitis serosa	Enceph. infectiosa	Lyme-kór
Budapest	12	31	19	5	21	174	-	-	-	-	-
Baranya	6	9	-	-	2	31	-	-	-	-	-
Bács-Kiskun	4	4	4	1	2	51	-	-	-	-	1
Békés	1	8	14	-	2	8	-	-	-	-	1
Borsod-A.-Z.	2	1	17	14	2	26	-	-	-	-	-
Csongrád	1	4	1	1	4	50	-	1	-	-	-
Fejér	5	7	4	1	1	64	-	-	-	-	-
Győr-M.-S.	3	9	7	-	3	69	-	2	1	1	-
Hajdú-Bihar	1	6	13	2	-	41	-	-	-	-	-
Heves	-	1	1	-	2	24	-	-	-	-	-
Jász-N.-Sz.	2	6	7	2	1	94	-	-	-	-	-
Komárom-E.	2	4	5	-	1	38	-	-	-	1	-
Nógrád	2	2	3	-	-	9	-	-	-	-	-
Pest	8	9	19	4	10	163	-	-	-	-	-
Somogy	1	5	4	1	1	37	-	-	-	-	-
Szabolcs-Sz.-B.	-	2	10	1	-	17	-	2	-	-	-
Tolna	1	4	10	-	-	30	-	-	-	-	1
Vas	1	6	4	-	3	16	-	-	-	-	-
Veszprém	2	10	3	-	11	48	-	-	-	-	-
Zala	-	1	-	-	3	15	-	-	-	-	1
Összesen (Total)	54	129	145	32	69	1005	-	5	1	2	4
Előző hét (Previous week)	86	124	125	26	54	1055	1	4	-	1	4

(*) Előzetes, részben tisztított adatok - Preliminary, partly corrected figures

(†) Importált esetek - Imported cases

(#) Importált esetekkel együtt - Reported cases included both indigenous and imported cases

A statisztika készítés ideje: 2015.02.24.

Az Országos Epidemiológiai Központ (OEK) kiadványa.

A kiadványban szereplő közlemények szakmai egyeztetést követően jelennek meg, ennek megfelelően az országos jellegű összeállítások, illetve a szerkesztőségi megjegyzésben foglaltak az Országos Epidemiológiai Központ és az országos tisztifőorvos szakmai véleményét és javasolt gyakorlatát tartalmazzák.

A kiadványt Intézetünk a **Centers for Disease Control and Prevention**-nal együttműködve, a Magyar-Amerikai Közös Alapnál elnyert pályázat révén indíthatta el 1994-ben.

Az **Epinfo** minden héten pénteken kerül postázásra és az Internetre.

Internet cím: www.oek.hu; www.epidemiologia.hu; www.jarvany.hu;

www.antsz.hu/oek

az **ÁNTSZ** dolgozóinak belső hálózatról: <http://oek>

Elektronikus Epinfo-hírlevélre történő feliratkozás: epiujsg@oek.antsz.hu

A kiadvánnyal kapcsolatos észrevételekkel, közlési szándékkal szíveskedjék az **Epinfo** főszerkesztőjéhez fordulni:

Postai cím: 1966 Budapest, Pf. 64.

Telefon: 476-1153, 476-1194

Telefax: 476-1223

E-mail: epiujsg@oek.antsz.hu

A heti kiadványban szereplő anyagok szabadon másolhatók és felhasználhatók, azonban a kiadvány forrásként való használatánál hivatkozni kell az alábbi módon: Országos Epidemiológiai Központ. A közlemény címe. Epinfo a megjelenés éve; a kiadvány száma:oldalszám. (Pl.: Országos Epidemiológiai Központ. 10 éves az Epinfo. Epinfo 2003; 1:1-2.)

Megbízott országos tisztifőorvos:

Dr. Paller Judit

Epinfo szerkesztősége

Alapító főszerkesztő: Dr. Straub Ilona

Főszerkesztő: Dr. Melles Márta

Főszerkesztő helyettes: Dr. Csohán Ágnes

Olvasószerkesztő: Dr. Krisztalovics Katalin

Szerkesztő: Dr. Kurcz Andrea

Technikai szerkesztő:

Báder Mariann

ÁNTSZ OTH Nyomda

Nyomdavezető: Novák Anikó

ISSN 2061-0947 (Nyomtatott)

ISSN 2061-0955 (Online)